ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

_____ Алла СВІТЛИЧНА

(протокол від «01» вересня 2026 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Державне (конституційне) право зарубіжних країн

освітньо-професійна програма: Правознавство

спеціальність: 081 Право

галузь знань: 08 Право

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава

2026-2027 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Державне (конституційне) право зарубіжних країн» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Правознавство» спеціальності 081 Право

Мова викладання – державна.

Розробник:

Махно В.А., старший викладач кафедри підприємництва і права

«01» вересня 2026 року _____ Владислав МАХНО

Погоджено гарантом освітньої програми «Правознавство»

«01» вересня 2026 року _____ Євгенія ЛИПІЙ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Право»

протокол від «01» вересня 2026 року №1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності «Право» _____ Олександр КАЛЬЯН

©ПДАУ 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	90	90
Кількість кредитів	3	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	4 курс (081 ПР бд 2023)	4 курс (081 ПР бз 2023)
Семестр	7	6, 7, 8
Лекції (годин)	16	6
Практичні (годин)	14	10
Самостійна робота (годин)	60	74
у т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота), годин	-	30
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти знань про базові інститути державного (конституційного) права зарубіжних країн та основних умінь з практичного застосування конституційного законодавства іноземних держав, що забезпечує розуміння сучасних конституційно-правових систем, принципів організації державної влади, конституційно-правового статусу особи та форм державного устрою країн світу.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Державне (конституційне) право зарубіжних країн» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні дисциплін «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Основи римського приватного права».

4. Компетентності

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

спеціальні:

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

5. Програмні результати навчання

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
ПРН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 3.	Характеризувати види джерел конституційного права зарубіжних країн та їх юридичну силу.
	Проводити інтегрований порівняльний аналіз конституційних інститутів на підставі матеріалів із різних джерел.
	Збирати та систематизувати дані з офіційних, наукових і аналітичних джерел іноземними мовами та державною мовою.
	Самостійно визначати потреби в поглибленні знань із конституційного права зарубіжних країн та відстежує конституційні реформи.
ПРН 4.	Характеризувати інституційну систему ЄС та порівнювати її з моделями організації влади в державах.
	Застосовувати принципи та інститути права ЄС до аналізу конституційно-правових ситуацій.
	Застосовувати зібрані дані для підготовки правових висновків, аналітичних матеріалів і аргументації власної позиції.
	Самостійно відстежувати розвиток права ЄС, практики Суду ЄС та процесу європейської інтеграції України
ПРН 8.	Пояснювати співвідношення міжнародного та конституційного права: моделі імплементації міжнародних договорів у національний правопорядок у різних державах.
	Розв'язувати колізії між міжнародними зобов'язаннями та конституційними положеннями, обґрунтовувати обране рішення.
	Застосовувати дані для аргументації правової позиції, підготовки висновків і аналітичних матеріалів.
	Самостійно відстежувати зміни в міжнародному праві та практиці зарубіжних конституційних судів.
ПРН 19.	Пояснювати природу та зміст основних конституційно-правових явищ.
	Аналізувати конституційно-правові явища та процеси в зарубіжних країнах, виявляти їх причини, взаємозв'язки та наслідки.
	Інтерпретувати дані, оцінювати їх достовірність і релевантність для пояснення правових явищ.
	Самостійно визначати напрями поглиблення знань із конституційного права зарубіжних країн з огляду на конституційні реформи та суспільні виклики.

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*
наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*
практичні методи: *практичні завдання; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування;*
методи самостійної роботи вдома: *завдання самостійної роботи;*
робота під керівництвом викладача: *виконання практичних завдань;*
методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;*

методи усного контролю: *обговорення теоретичних питань, доповіді;*
інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій;*
комп'ютерні і мультимедійні методи: в*икористання мультимедійних презентацій.*

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття конституційного права зарубіжних країн
Тема 2. Конституції зарубіжних країн
Тема 3. Конституційні основи устрою держави і суспільства
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах
Тема 5. Законодавча влада та її органи в зарубіжних країнах
Тема 6. Виконавча влада в зарубіжних країнах
Тема 7. Судова влада в зарубіжних країнах
Тема 8. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах
Тема 9. Інститут безпосередньої демократії: вибори

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин							
	Денна форма здобуття освіти (081 ПР бд 2023)				Заочна форма здобуття освіти (081 ПР бз 2023)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Поняття конституційного права зарубіжних країн	10	2	-	8	10	2	2	6
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	10	2	2	6	10	2	2	6
Тема 3. Конституційні основи устрою держави і суспільства	10	2	2	6	10	2	2	6
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 5. Законодавча влада та її органи в зарубіжних країнах	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 6. Виконавча влада в зарубіжних країнах	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 7. Судова влада в зарубіжних країнах	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 8. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 9. Інститут безпосередньої демократії: вибори	10	-	-	10	10	-	-	10
у т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	-	-	-	30
Усього годин	**90**	**16**	**14**	**60**	**90**	**6**	**10**	**74**

8. Теми практичних занять

Назва теми	**Кількість годин**	
	Денна форма здобуття освіти (081 ПР бд 2023)	***Заочна форма здобуття освіти (081 ПР бз 2023)***
Тема 1. Поняття конституційного права зарубіжних країн	-	2
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	2	2
Тема 3. Конституційні основи устрою держави і суспільства	2	2
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	2	2
Тема 5. Законодавча влада та її органи в зарубіжних країнах	2	2
Тема 6. Виконавча влада в зарубіжних країнах	2	-
Тема 7. Судова влада в зарубіжних країнах	2	-
Тема 8. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах	2	-
Тема 9. Інститут безпосередньої демократії: вибори	-	-
Разом	**14**	**10**

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма здобуття освіти (081 ПР бд 2023)	*Заочна форма здобуття освіти (081 ПР бз 2023)*
Тема 1. Поняття конституційного права зарубіжних країн	8	6
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	6	6
Тема 3. Конституційні основи устрою держави і суспільства	6	6
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	6	8
Тема 5. Законодавча влада та її органи в зарубіжних країнах	6	8
Тема 6. Виконавча влада в зарубіжних країнах	6	10
Тема 7. Судова влада в зарубіжних країнах	6	10
Тема 8. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах	8	10
Тема 9. Інститут безпосередньої демократії: вибори	10	10
Разом	**60**	**74**

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний та позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми здобуття освіти.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання	
	Денна форма здобуття освіти (081 ПР бд 2023)	**Заочна форма здобуття освіти (081 ПР бз 2023)**
ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Екзамен.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Виконання контрольної роботи Екзамен.
ПРН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Екзамен.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Виконання контрольної роботи Екзамен.
ПРН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Екзамен.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Виконання контрольної роботи Екзамен.
ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Екзамен.	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи Виконання контрольної роботи Екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми /Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (відповідь на питання)	екзамен	
Тема 1. Поняття конституційного права зарубіжних країн	-	5	-	**5**
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	5	5	-	**10**
Тема 3. Конституційні основи устрою держави і суспільства	5	5	-	**10**
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	5	5	-	**10**
Тема 5. Законодавча влада та її органи в зарубіжних країнах	5	5	-	**10**
Тема 6. Виконавча влада в зарубіжних країнах	5	5	-	**10**
Тема 7. Судова влада в зарубіжних країнах	5	5	-	**10**
Тема 8. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах	5	5	-	**10**
Тема 9. Інститут безпосередньої демократії: вибори	-	5	-	**5**
Екзамен	**-**	**-**	**20**	**20**
Разом	**35**	**45**	**20**	**100**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми /Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (відповідь на питання)	контрольна робота	екзамен	
Тема 1. Поняття конституційного права зарубіжних країн	5	3	-	-	**8**
Тема 2. Конституції зарубіжних країн	5	3	-	-	**8**
Тема 3. Конституційні основи устрою держави і суспільства	5	3	-	-	**8**

Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	5	3	-	-	**8**
Тема 5. Законодавча влада та її органи в зарубіжних країнах	5	3	-	-	**8**
Тема 6. Виконавча влада в зарубіжних країнах	-	3	-	-	**3**
Тема 7. Судова влада в зарубіжних країнах	-	3	-	-	**3**
Тема 8. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах	-	3		-	**3**
Тема 9. Інститут безпосередньої демократії: вибори	-	3	-	-	**3**
Контрольна робота	-	-	28	-	**28**
Екзамен	-	-	-	20	**20**
Разом	**25**	**27**	**28**	**20**	**100**

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях
денна та заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано правильно та в повному обсязі, наведено належне обґрунтування. Здобувач вищої освіти вільно володіє термінологією конституційного права зарубіжних країн, посилається на конституції та законодавство відповідних держав, розкриває сутність правових інститутів, наводить порівняльні приклади.
4	Завдання виконано переважно правильно, містить якісну аргументацію та обґрунтування. Здобувач вищої освіти гарно орієнтується в термінології, допускає незначні помилки\неточності, на достатньому рівні розуміється і орієнтується в законодавстві іноземних країн.
3	Завдання виконано загалом правильна, але містяться неточності. Здобувач вищої освіти орієнтується в матеріалі, але недостатньо використовує термінологію та посилання на законодавство.
2	Завдання виконано частково правильно, містяться помилки та неточності. Здобувач вищої освіти має базове розуміння матеріалу, епізодично може навести приклади.
1	Завдання виконано частково правильно, але не в повному обсязі. Здобувач вищої освіти має поверхневе розуміння матеріалу, не може навести приклади з практики зарубіжних країн.
0	Завдання не виконано, виконано неправильно або результат виконання завдання не стосується суті питання. Відсутнє юридичне обґрунтування та використання термінології конституційного права.

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи
денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень автономності: самостійно знайшов, опрацював та критично проаналізував комплекс джерел з конституційного права зарубіжних країн. Під час практичного заняття студент системно й логічно висвітлив підготовлене питання, вільно орієнтується у порівняльно-правових аспектах. Здобувач вищої освіти активно ініціює обговорення, аргументовано відстоює власну позицію в дискусії, чітко та вичерпно відповідає на складні й критичні запитання викладача та групи.

3-4	Здобувач вищої освіти самостійно здійснив пошук необхідної інформації, опираючись на основні конституційні акти зарубіжних країн. Підготовлене питання висвітлено повно та правильно, з належним використанням спеціальної термінології конституційного права. Під час обговорення на практичному занятті студент бере активну участь у дискусії, вміє обґрунтувати свої тези та дає правильні відповіді на більшість запитань, проте в аналізі конституційно-правової практики чи порівняльному аспекті відчуваються незначні прогалини або відсутність глибоких узагальнень.
1-2	Здобувач вищої освіти поставився до виконання завдання формально: самостійний пошук інформації не був проведений у належному обсязі, опрацьовано лише фрагментарні дані. Викладення матеріалу є фрагментарним і несистемним. Під час практичного заняття студент не спроможний підтримати дискусію за підготовленим питанням, плутається в базових термінах та допускає грубі юридичні помилки при відповідях на уточнюючі запитання.
0	Знання та навички здобувача вищої освіти не відповідають установленим вимогам. Попередньо підготовлені матеріали за питанням повністю відсутні, або виявлено факт академічної недоброчесності.

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи

заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач вищої освіти продемонстрував високий рівень автономності: самостійно знайшов, опрацював та критично проаналізував комплекс джерел з конституційного права зарубіжних країн. Під час практичного заняття студент системно й логічно висвітлив підготовлене питання, вільно орієнтується у порівняльно-правових аспектах. Здобувач вищої освіти активно ініціює обговорення, аргументовано відстоює власну позицію в дискусії, чітко та вичерпно відповідає на складні й критичні запитання викладача та групи.
2	Здобувач вищої освіти самостійно здійснив пошук необхідної інформації, опираючись на основні конституційні акти зарубіжних країн. Підготовлене питання висвітлено повно та правильно, з належним використанням спеціальної термінології конституційного права. Під час обговорення на практичному занятті студент бере активну участь у дискусії, вміє обґрунтувати свої тези та дає правильні відповіді на більшість запитань, проте в аналізі конституційно-правової практики чи порівняльному аспекті відчуваються незначні прогалини або відсутність глибоких узагальнень.
1	Здобувач вищої освіти поставився до виконання завдання формально: самостійний пошук інформації не був проведений у належному обсязі, опрацьовано лише фрагментарні дані. Викладення матеріалу є фрагментарним і несистемним. Під час практичного заняття студент не спроможний підтримати дискусію за підготовленим питанням, плутається в базових термінах та допускає грубі юридичні помилки при відповідях на уточнюючі запитання.
0	Знання та навички здобувача вищої освіти не відповідають установленим вимогам. Попередньо підготовлені матеріали за питанням повністю відсутні, або виявлено факт академічної недоброчесності.

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань контрольної роботи

заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
11-14	Вірно розкрите питання контрольної роботи; ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку в письмовому вигляді; відповідь містить обґрунтовані висновки.

7-10	Студент демонструє знання і розуміння основних положень питання контрольної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у стилістичному оформленні відповіді.
3-6	Студент демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні.
1-2	Студент демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні.
0	Завдання не виконане, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

**контрольна робота складається з 2 теоретичних питань*

Шкала та критерії оцінювання

Екзамен

денна та заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Характеристика критерію
9–10	Питання екзаменаційного білету розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз питання, виклад систематизований та послідовний, наведено порівняльний аналіз конституційно-правових систем зарубіжних країн з посиланнями на нормативні джерела.
7–8	Питання екзаменаційного білету розкрито у достатньому обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз питань, виклад систематизований та послідовний.
5–6	Питання екзаменаційного білету в основному розкрито, але відсутній самостійний аналіз питань, виклад послідовний, але недостатні посилання на норми законодавства зарубіжних країн.
3–4	Питання екзаменаційного білету розкрито частково, відсутній самостійний аналіз питань, відповідь фрагментарна, не систематизована.
1–2	Питання екзаменаційного білету розкрито частково, відповідь носить описовий, а не аналітичний характер, не систематизована.
0	Відповіді на питання екзаменаційного білету не надано.

**екзамен складається з 2 теоретичних питань*

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Засоби навчання: персональний комп'ютер, мережа Wi-fi, мультимедійне забезпечення (проєктор), проєкційний екран, презентації, дидактичні матеріали, електронна бібліотека ПДАУ, електронний репозитарій ПДАУ, інформаційний супровід із використанням інституційної платформи LMS Moodle.

13. Політика навчальної дисципліни

Перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. Повторне виконання завдань поточного контролю з метою підвищення раніше отриманої оцінки або збільшення кількості балів не допускається. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F, має право повторно опанувати освітній компонент.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, в якому регламентовано процедуру розгляду порушення академічної доброчесності. Обов'язковими вимогами є: виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів; у разі використання у власному академічному творі результатів

інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора; включати до академічного твору раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

Використання технологій штучного інтелекту під час виконання завдань самостійної роботи допускається за умови дотримання законодавства України, цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, та вимог внутрішніх актів Університету, зокрема, Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі ПДАУ. Інструменти ШІ можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації, генерування ідей, формулювання запитань, мовного редагування висновків та пропозицій. У разі використання при виконанні творчих завдань (розв'язання ситуаційних завдань) текстів, зображень, даних або інших результатів, згенерованих ШІ, здобувач вищої освіти повинен зазначити факт такого використання у виконаному завданні самостійної роботи із зазначенням інструменту ШІ та способу його використання. Не допускається використання ШІ для повного виконання завдання самостійної роботи, подання згенерованих ШІ результатів як власного результату навчальної діяльності без зазначення факту їх використання, створення або подання недостовірної, сфабрикованої чи фальсифікованої інформації, генерування неіснуючих джерел, посилань або інших даних. У разі встановлення факту таких порушень здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати нове завдання самостійної роботи.

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування онлайн-курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо з подальшим перезарахуванням здобутих результатів навчання як частини навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.

Назви тем	**Навчальна платформа**	**Назва курсу**	**Посилання на курс**
Тема 1. Поняття конституційного права зарубіжних країн	Prometheus	Вступ до конституційного права	https://web.archive.org/web/20250804155858/https://prometheus.org.ua/prometheus-free/constitutional-law-intro/
Тема 4. Форми держави у зарубіжних країнах	Coursera	Порівняльні політичні системи	https://www.coursera.org/learn/comparative-political-systems

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 6. Виконавча влада в зарубіжних країнах	Coursera	Вступ до американського права	https://www.coursera.org/learn/american-law
Тема 8. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах	Coursera	Федералізм і децентралізація: оцінка успіхів Африки	https://web.archive.org/web/20170720205236/https://www.coursera.org/learn/decentralization-africa

Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ студенти мають право оскаржувати результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, силабусі, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text (дата звернення: 31.08.2026).
2. Конституція США (1787 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/United_States_of_America_1992 (дата звернення: 31.08.2026).
3. Конституція Польщі (1997 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Poland_2009 (дата звернення: 31.08.2026).
4. Конституція Франції (1958 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/France_2024 (дата звернення: 31.08.2026).
5. Конституція Іспанії (1978 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Spain_2011 (дата звернення: 31.08.2026).
6. Конституція Норвегії (1814 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Norway_2016 (дата звернення: 31.08.2026).
7. Конституція Нідерландів (1815 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Netherlands_2008 (дата звернення: 31.08.2026).
8. Конституція Бельгії (1831 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Belgium_2025 (дата звернення: 31.08.2026).
9. Конституція Італії (1947 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Italy_2020 (дата звернення: 31.08.2026).
10. Конституція Японії (1947 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Japan_1946 (дата звернення: 31.08.2026).
11. Основний закон ФРН (1949 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/German_Federal_Republic_2014 (дата звернення: 31.08.2026).

12. Конституція Греції (1975 р.). URL: https://constituteproject.org/constitution/Greece_2019 (дата звернення: 31.08.2026).

Основні:

1. Захарченко П., Лаврик Г. Конституційне право держав-членів Європейського Союзу: підручник. Полтава: ПУЕТ, 2024. 389 с. URL: https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2024/12/Конституційне-право-держав-членів-Європейського-Союзу.pdf (дата звернення: 31.08.2026).

2. Тицька Я. О., Згама А. О., Качурінер В. Л. Конституційне право зарубіжних країн : навч.-метод. посібник. Одеса, 2026. 171 с. URL: https://hdl.handle.net/11300/32735; DOI: https://doi.org/10.32837/11300.32735 (дата звернення: 31.08.2026).

3. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник. 13-те вид., виправ. та допов. НАН України. Інститут історії України. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 224 с.

Допоміжні:

1. Арабаджи Н. Б., Згама А. О. Концептуальні засади генези сучасного парламентаризму: інтеграція європейських цінностей у національний конституціоналізм. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. 2025. № 90. С. 9–14. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/339673/327837 (дата звернення: 31.08.2026).

2. Батанов О. Федералізм у сучасному світі: критичний погляд на проблеми доктрини та практики. Часопис Київського університету права. 2021. № 1. С. 71–80. URL: https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2021.12 (дата звернення: 31.08.2026).

3. Батанов О. В. Парламентаризм у системі категорій сучасного конституціоналізму. Часопис Київського університету права. 2024. № 2. С. 36–42. URL: https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/1072 (дата звернення: 31.08.2026).

4. Бровко Н. І., Сімакова С. І. Право власності на землю в конституціях зарубіжних країн. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 1. С. 65–68. URL: https://www.lsej.org.ua/1_2022/13.pdf (дата звернення: 31.08.2026).

5. Бундак О. А. Еволюція принципу поділу влади в державному праві зарубіжних країн. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2025. Вип. 9. Ч. 1. С. 15–21.

6. Биков О. М., Скоморовський В. Б. Становлення та розвиток місцевого самоврядування у зарубіжних країнах. Legal Bulletin. 2023. № 8. С. 51–56. URL: https://doi.org/10.31732/2708-339X-2023-08-51-56 (дата звернення: 31.08.2026).

7. Власенко В. В., Лисенко В. Р. Еволюція інституту президентства та його трансформація в сучасній Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 68–71. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/13 (дата звернення: 31.08.2026).

8. Дручек О. В., Зварич Р. В., Новікова М. М. Романо-германська та англосаксонська правові системи: історичні аспекти формування та основні характеристики. Право та державне управління. 2023. № 2. С. 405–414. URL: https://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/59.pdf (дата звернення: 31.08.2026).

9. Качурінер В. Л. Право на свободу мирних зібрань в законодавстві Франції. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 12. С. 61–63. URL: http://lsej.org.ua/12_2024/13.pdf (дата звернення: 31.08.2026).

10. Качурінер В. Л. Роль Міжнародної організації праці у забезпеченні права на свободу мирних зібрань та об'єднань. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 1. С. 871–875.

11. Качурінер В. Л., Згама А. О. Право на свободу мирних зібрань та об'єднань в законодавстві зарубіжних країн. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 9. С. 42–44. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2024/10.pdf (дата звернення: 31.08.2026).

12. Козюбра М. Соціальна держава і соціальні права як цінності конституціоналізму: основні виклики та напрями трансформації в умовах війни. Соціальні права. Виклики воєнного часу: зб. тез доп. Шостої Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 06 липня 2023 р.). Харків: Право, 2023. С. 45–49. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/kozyubra_m._socialna_derzhava_i_socialni_prava_yak_cinnosti_konstytucionalizmu_2023.pdf (дата звернення: 31.08.2026).

13. Козинець О. Г., Костюченко Н. Д. Судовий прецедент як джерело конституційного права зарубіжних країн. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Вип. 77. С. 99–103. URL: http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/275527 (дата звернення: 31.08.2026).

14. Копча В. В. Правові методи порівняльного напряму дослідження: новітня роль в умовах глобалізаційних процесів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 692–697. URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/300276 (дата звернення: 31.08.2026).

15. Майборода О. М. Влада і громадянське суспільство у країнах світу: досвід взаємодії: монографія. Київ: ІПіЕнД НАН України, 2025. 472 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/maket-majboroda-doverstanyj.pdf (дата звернення: 31.08.2026).

16. Марущак Н. В. Сучасні концептуальні підходи до форми держави. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. 2024. № 85. С. 103–110. URL: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.1.14 (дата звернення: 31.08.2026).

17. Мішина Н. В., Волкова Д. Є. Конституційне право зарубіжних країн: методичні рекомендації. Одеса: Фенікс, 2022. 39 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/23199 (дата звернення: 31.08.2026).

18. Новосад В. Форма державного устрою України: перспективи вдосконалення у світлі історичного розвитку та сучасних викликів. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. № 32. С. 44–51. URL: https://doi.org/10.5281/zenodo.6450620 (дата звернення: 31.08.2026).

19. Сус М. С. Окремі проблеми забезпечення конституційного принципу верховенства права. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 2. С. 49–57. URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/281286 (дата звернення: 31.08.2026).

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 31.08.2026).

2. Конституції зарубіжних країн (база). URL: https://constituteproject.org (дата звернення: 31.08.2026).

3. База даних законів та конституцій більшості країн світу. URL: https://www.wipo.int/wipolex (дата звернення: 31.08.2026).

4. Архів текстів конституцій та аналітичних матеріалів з порівняльного конституційного права. URL: http://www.servat.unibe.ch/icl (дата звернення: 31.08.2026).

5. База даних та аналітика щодо виборчих систем, конституційних процесів та устрою держав. URL: https://www.idea.int (дата звернення: 31.08.2026).

6. Платформа онлайн курсів - https://prometheus.org.ua/ (дата звернення: 31.08.2026).

7. База онлайн курсів - https://www.coursera.org/ (дата звернення: 31.08.2026).